

UJVIDÉKI HIRLAP.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ár: Egész évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:
dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 6. szám. — Telefon szám 49.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Ujdonságok.

A lövölde Sylvesterestélye az ujvidéki polgári lövölde saját helyiségeiben 1904. évi december hó 31-én Sylvester-Estélyt rendez.

Baromfi lopás. Már hetek óta mindenféle a városban majdnem minden éjjel baromfi lopás történt és nagy nehezen mégis elcsípte éber rendőrségünk a tetteseket Deme Isza, Tresiklasits Milós, személyében, Sárközi Sándor és Tóth János tettesek azonban szökésben vannak. De még az orgazdákat is kiderítette a rendőrség több jómodu paraszt személyében kiknek neveit még egyelőre nem közölhetjük.

Lopás. Risztits Jován cipész tanonc, gazdájától Ivosevics Mláden cipésztől 28 kor. lopott s megszökött, de rendőrség már kézrekerítette a tolvajt.

Furfangos tolvajok. E hó 26-án Jovánovits Mita pék és Burai Dániel napszámosok összebészelték hogy Jánits Ráda idegen gyümölcs kereskedőt pénzétől megfosztják. Ezt tett is követte. Jovánovits sétára hívta Janicsot s lementek a dunára, utközben Jovánovits saját bőrtárczáját oldalt, a földre dobta s Janicsot figyelmeztette hogy itt fekszik egy pénztárca, azt felkapta, s a vashid alá hívta hogy ott a talált pénzen megosztokodjanak. A hogy az üres tárczát kezdték vizsgálni ott termett Burai s fenyegette őket hogy ok találták meg a pénzt s kezdte zsebeiket kutatni, persze

Janitsnál 220 kor. talált s ezzel a két jómadár furfangos módon egyik a másikat kergetve odébbálltak s a pénzen osztokoztak. De feljelentésére a rendőrség ügyes nyomozása folytán a két jómadárt kézrekerítette az egyiknél csak még 24 fillért talált a másiknál 100 koronát.

Megsemmisített papválasztás. A bácssegyházmegyei gör. kel. szentszék Ludaics Izidor szabadkai gör. kel. segédlelkész megválasztását megsemmisítette és 2478./454.—904. sz. alatt kelt határozatával a vizsgálat megejtésével Viditzky György kovili archimandritot és Csirits Milán ujvidéki ker. főesperest bizta meg. A kiküldött főpapok tegnap tartották meg Szabadkán a Dimitrijevic Timót felebbező által bejelentett összes tanuk kihallgatását. A kihallgatott tanukvallomásán teljesen megegyeznek az 1903. június havában és 1904. január 23 án dr. Flatt Viktor kir. ügyész előtt tett és közjegyzői okiratokba foglalt vallomásokkal. Ez ügyben különben nemrégében brosure jelent meg, amely részletesen tárgyalja az 1902. szeptember 1. (14) én megtartott papválasztás szabálytalanságait.

Öngyilkosság. Odry József 62 éves földmives a napokban Topolyán öngyilkos lett.

Lopják a hidat. Zentáról írják: A mi szerencsétlen városunknak párját ritkító ékesége, a csonka hid ugylátszik, egy idő óta praktikus czélt szolgál, amennyiben ellátja a

szegény embereket télire való fűtővel. Legalább erre vall az a körülmény, hogy a fája egyre fogy, hogy bordáit egyre lopják ismeretlen tettesek. Csábi Illés és Kóvágó János zentai emberek is szokták lopogatni a hid fáját, amíg el nem csípte őket a rendőrség. A héten nagy rakás hidfát találtak a lakásukon. Csábi azonkívül fél öl fát egy tiszai slepről is lopott s csak amugy szép csendesesen, elvitte a Bata-féle malomhoz s ott eladta a molnárnak 5 koronáért. Bata örült a jó vételnek s a fát fölrakta a padlásra. Ott találta meg a rendőrség A fát beszállították a városházára, hova nemsokára a czinkosok is bekövetkeznek

A pinczér nem pinczér, hanem intéző. Mióta a képviselő házban a zombori képviselő közbeszólására: „pinczér, pinczér fizetni:” kiáltással feleltek, azóta a zombori kávéház és vendéglőkben igen kellemetlen szituációba jut a vendég, mikor a pinczért a fizetéshez akarja szállítani. Nem tudja, melyik perczen és honnan lehet inzultálva ez ártatlan szavakért. Mit értesülünk Zomborban a vendégek azóta így kiáltanak a pinczérnek: „hé intéző fizetni”; a piccolónak pedig: „hé gyakornok még egy spriccert!” Így tehát az idegenek előtt nem kell röstellkedniök, másrészt ezt nem veheti senki czélzásnak s meg lesz mentve az inzultustól. Mondja ezután még valaki, hogy Zombor nem híres város, hol a pinczér

TÁRCZA.

Az év krónikája.

Ennek az esztendőnek a krónikása mártsa vérbe a tollát, de hütse le a lelkét, hogy záporólag ne hasson tollára nagy eredményeknek izgalma, amelyek még most is tombolnak körülöttünk. Valóban, egyik esztendő szenzációsabb mint a másik, a rettenetesen nagy khaosz, amelyben az emberiség él, évről-évre nagyobb és izgalmasabb eredményeket szül s míg az emberiség egyrésze lélekzetét viszszafojtva, szinte kétségbeesetten várja, mit hoz a jövő, a legközelebb jövő, addig a másik rész reménységgel és a jelen állapotok gyűlöletével eltelve, lankadatlan szilajsággal dolgozik a jövő megcsinálásával, nem törődve azzal, hogy munkájuktól esetleg romba dőlhet a világ. Szocialisták, atheisták, anarkisták, republikánusok, forradalmárok tudósok és feltalálók egyaránt közreműködnek a nagy cél elérésére abban, hogy segítenek a világot kiforgatni a sarkaikból, de azt hogy a régi helyett egy jobb világot tudnának teremteni, még nem bizonyította be egyikük sem.

Ami az egész világ osztatlan érdeklődését bilincselte le az esztendő egész folyamán,

az orosz-japán háboru volt. Csodálatos dolgok történnék a föld szélső keleti oldalán a Csendes Óceán partjai mellett. Nemcsak azért, mert olyan nagy és véres csaták színhelye a mandzsuri harcmező, amilyeneket talán Atilla óta nem látott a világ, hanem főként azért, mert ezeket a világrengető csatákat a föld leghatalmasabb országa vivja egy olyan nép ellen, melyet eleddig alig ismertünk. Legendákból ismertük eddig a japán népet, azt tudtuk, hogy van, s hogy a sárga faj elitjét képezi, de mint illet is az európai kultúra színvonalától igen-igen messze levőnek tudtuk a Nap fiait. S ime, a háboru bebizonyította, hogy azt a szigetországot a Csendes Óceán hullámai között egy európai értelemben vett kiváló kultúrával bíró nép lakja, fejlett, iparal és kereskedelemmel, iskolákkal, irodalommal és tudósokkal, de ami még ennél is lényegesebb — a világ első, legvitézebb, legjobban felszerelt, legkitünőbbben képzett hadseregével. A liaujang és a shaho-menti csatában 400,000 japán állott szemben ugyan olyan erős orosz sereggel, több mint ezer ágyuval mindkét oldalon — ennél nagyobb csatáról tehát nem tud a történelem. Olyan területen vívták az ütközeteket mint a Duna és a Tisza köze, ilyen dimenziókról sem tudott még a sztratégia. És a nép, mely az iszonytató csaktákból mint győztes került ki,

csak most lett ismertté a világ előtt, most, amikor sorra veri a legnagyobb szárazföldi európai hatalomnak sok százezernyi seregeit. Az orosz ugy indult a háboruba, mint mi Boszniába — hogy majd egy katonabandával intézi el az ügyet és most ott áll a muszka medve, hogy elvérezhet e rettentő háboruban.

Az Isten nem ver bottal — a csár s az orosz főnemesség, mely a legczudarabbul gázol végig az emberi jogokon, megérdemlik ezt a szörnyű megaláztatást. Igaz, hogy míg ők tehetetlen dühökben tombolnak, az alatt az ártatlan, az elnyomott és elcsigázott orosz nép százezrei pusztulnak el a harcmezőkön mégis lehet, hogy áldás fakad a csaták veszteséiből az agyonkínzott orosz népre. Mert most kell a legkinosabban meggyőződnie Oroszország urának arról, hogy rabigába görnyesztett nemzet hős cselekedetekre nem képes, hogy a mai rendszer mellett tönkre kell mennie a csár birodalmának és hatalmának. Hire jött, hogy maris alkotmányt akarnak adni az orosz népnek — megezáfolták. Mindazonáltal nincs messze az idő, hogy derengeni fog Oroszország felett is, minél jobban verik őket a japánok, az orosz uralkodó társaság annál inkább meg fog puhulni.

Idehaza Magyarországon pedig dühöng a nagy politika. Választások előtt áll a nemzet. Az utolsó falusi korcsmában is politizálnak

nem pinczér hanem intéző! Intéző pedig azért, mert némely pinczér csattanós módon szokott intézkedni.

Bácsmegyei Agrár Takarékpénztár. Ily czim alatt pénztézet alakult Zomborban, mely jövő év január 1-én kezdi meg működését. Alaptőkéje 500.000 kor. — 2500 drb. 200 kor. névértékű részvényekkel. Az agrár érdekek mellett ipar- és kereskedelmi vállalatokat támogat, a főczél azonban a bankszerű üzlet.

Érdekes lelet. Bulkesz község környékén Jung Jakab földbirtokos, régiségi ásatásokat eszközöltetett. E buvárkodás fényes eredményre vezetett, amennyiben a régi Bolykeszi község maradványait, mely a mohácsi csata alkalmával feldulatott — megtalálták. Azonkívül találtak sírokat tele emberi csontokkal, régi fegyverekkel, arany gyűrűket, Jung ezen tárgyakat a nemzeti muzeumnak fogja átengedni.

A gyanus idegen. Két nap óta a szabadkai korcsmákban egy nagyus idegen költekezett. A titkos rendőrök igazolásra szollították fel és ekkor elmondotta, hogy Regajacz Györgynek hívják, deszpotszentiváni lakos és Amerikába készül. Elő is mutatott egy utlevelet, amely azonban másnak a nevére szól. Azt állítja, hogy Budapesten egy ügyvédtől 2000 koronát fog kapni. A rendőrség, amíg bizonyosat nem tud felőle — fogva tartja a gyanus idegent.

Az apatováci ásvány-, asztali- és gyógyviz utól nem ért és leghatásosabb szer köhögés, rekedtség, ugy mindennemű katarusok ellen. Rendszeres élvezetre a zord évszakban orvosilag ajánlva mint biztos óvszer torok és járványos betegségek ellen.

Az oltványtelepek és az ideai szárazság. Az elmúlt nyár abnormis szárazsága következtében az ország legtöbb oltványtelepei nagy mértékben szenvedtek, miért is az ideai szőlő-oltványok legnagyobb része gyengén fejlődtek s így szőlőkertek telepítésére alkalmatlanok. Annál fontosabb a szőlőbirtokosok

részére egy oly oltványtelepet ismerni, amely a beoskolázott oltványok öntözésére négy nagy vízművet állított föl, mely vízművek a száraz időszakban 24 órán belül (éjjel és nappal) három millió liter vizet szállítottak, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek. Ez a küllőmenti első szőlőoltvány telep Medgyesen (tulajdonosa Caspari Frigyes.) A „Borászati Lapok“ Magyarország ezen ismert szaklapjának 47. száma egy „Oltványtelepek 1904.“ című cikkben fölötte elismerőleg foglalkozik az említett teleppel és több fényképfelvételelt mutat be, mely fényképek ezen telep oltványainak pompás fejlődését igazolják. A telepet, melynek illusztrált árjegyzéke előttünk fekszik és amely ezen árjegyzékét kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve küldi, legjobb meggyőződéssel a legmelegebben ajánlhatjuk.

A „Budapest“ című képes politikai napilap újévkor immár a huszonkilencedik évfolyamába lép. Az országos függetlenségi és 48-as Kossuth-párt hivatalos organuma a „Budapest.“ Kossuth Ferencz a függetlenségi-párt vezére kijárólag a „Budapest“-ben teszi közzé nagy-

becsü politikai cikkeit. A „Budapest“ vezércikkeit Szatmári Mór felelős szerkesztőn és Rátkay László főmunkatárson kívül az országos függetlenségi párt jeles tagjai írják. A „Budapest“, karácsonyi száma rendkívül gazdag tartalommal, ötvenhat oldal terjedelemben jelent meg. Kossuth Ferencz pártvezér, Szatmári Mór, Rátkay László, Rákosi Viktor, Illyés Bálint függetlenségi képviselők, Tábori Róbert, Ábrai Károly, Krudy Gyula, Lamperth Géza, Gyalui Farkas, Vértessy Gyula jeles írók dolgozatát közli a karácsonyi szám, amelyet ezenkívül számos kép díszít. Olvasóink figyelmébe melegen ajánljuk a függetlenségi eszmékért lelkesen küzdő és nagy gonddal szerkesztett napilapot. A legolcsóbb magyar ujság a „Budapest“. Előfizetési ára egy óra két korona. A „Budapest“ minden egyes előfizetője ujesztendőkor egy díszesen kiállított nagy naptárt kap ajándékkul. Mutatványszámot kívánatra készséggel küld a „Budapest“ kiadóhivatala (Budapest, Sarkantyus-úteza 3 sz.)

Kiadó laptulajdonos: **dr. Nemes Sándor.**

A magas horvát kormány részéről mint gyógy-viznek megállapított

Apatováci savanyú forrás

Apatováci SAVANYÚVIZ

természetes alkalikus **szénsavdús** savanyúviz

kristály tiszta legkiválóbb asztali viz

Orvosi kapacitások által a legnagyobb gyógyeredménnyel rendelve minden az emésztő és légző szervezeti bajoknál **rheumatikus, gyomor, tüdő, torok** és minden más **katarusoknál, vese, cukor és hólyag** betegeknek.

Legkiválóbb, utól nem ért gyógyeredmények a nemi és sok női bajnál.

Analizálva dr. Ludvig kir. udvari tanácsos, és dr. S. Bosnyákovits kir. orvostanárak által.

Kitüntetve sok nagy szakkiallításon 15 arany éremmel.

Apatováci kút-intézőség

Zágráb, Ilica-út 17.

Kapható gyógytárak-, fűszerekek-, éttermek- és vendéglőkben.

mostanság és két nagy pártra oszlik az egész ország. Igaz, hogy politikus nép a magyar, de talán a forradalom óta nem izgatta a politika annyira a magyar népet, mint most. Szörnyű téli és véres választást jósolnak, csendőr és katonaszurony több lesz tán, mint választó — mondják a szenvedélyesebb oldalról — de mi a mai mozgalmas időben is bizunk a magyar nép higgadságában, hogy nem veszti el a fejét és méltóságos lesz mindig. Néhány nap múlva olyan lesz az ország, mint egy felbolygatott méhkas — adja Isten, hogy nehéz maradjon a kasban. Méz? Mi ez? Talán a bankó a méz. A kuriai bíraskodásról szóló törvény fellette elkeríti ezt a mézet, [ne tévesszék sem elől ezt a lélekvásárlók és a megvásárolandók. Mindenesetre érdekes, izgató látvány, az országos képviselőválasztás; sehoj a világon nem olyan mozgalmas és izgató, mint nálunk a politizáló Magyarországon.

Érdekes választás volt egyébként Amerikában is, ahol újra Rooseweltet tették meg az Egyesült Államok elnökének. Ez ránk, magyarokra nézve már azért is érdekes, mert az elnök kiválasztáson nagy szerep jutott a világ tulsó oldalára szakadt hazafainak is, akik mint egy ember Rooseweltet támogatták. A kíváncsóság Amerikába mind nagyobb mérveket ölt, már azon egyszerű oknál fogva is, hogy 50—60 perccel olcsóbb lett az utazás Amerikába. Magyarjaink azonban odakünn sem

feledkeznek meg szép hazájukról, összetartanak s amikor csak módjukban áll hazajönnek. A honvagy haza kergeti őket, de csak azért, hogy nehéz a megélhetés, olcsó és kevés a munka. A viszonyok is mások, az emberek is, és aki odakint megszokott, az már nehezen éli magát bele a mi kicsinyes viszonyainkba.

Szerelmes botránya, vagy ha jobban tesszik regénye Koburg Lujza hercegasszonynak az idén is folytatódott Mattasich megszöktette a sanatoriumból ahol, mint örült tartották az épeszü és szerelemre vágyó hercegasszonyt. Amit a virágnak, a legegyszerűbb parasztlánynak megtiltani nem lehet — azt akarják lehetlenné tenni egy hercegasszonynak? Nem lehet, tisztelt vér — és szívtelen udvari körök. Nem mondok ugyan véleményt a hercegasszony, erkölcsi és hitvesi nivoltáról, de abban, hogy megszökött a börtönéből és hogy éppen kedvesével szökött abban igazat kell neki adni.

Sokkal keservebben járta meg a szász trónörökösné, aki visszahagyván gyermekeit s a trónt, egy nyelvmesterrel szökött meg, aki aztán a szorongattatások idején cserben hagyta a királyi nőt, aki érte annyit áldozott Montignozo grófnő, így hívják most a szász királynőt, egy elhagyott, szerencsétlen asszony aki anyai szeretetétől üzelve jött vissza székvárosába — ahonnan kitoionczolták.

Krónikás.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Kigyó-utca 4. sz. Regényi-féle házban saját termésű

Arad-hegyaljai boraimnak

zárt palaczkokban való elárúsítását megkezdtem.

A borok árai:

1 literes üveg új asztalibor 40 kr.

1 " " ó " 46 "

1 " " ó vörösbor 60 "

az üvegek 6 krért vissza vétetnek.

A n. é. közönség pártfogását kéri

tisztelettel

LÁNG GYÖZŐ, bortermelő.

Részvényjegyzési felhívás!

Tisztelt polgártársak!

Ujvidék sz. kir. város a vásártéren lévő s a hivatalos vegyelemzés szerint jódtartalmú tehát gyógyhatású ártézi kutját bérbeadása útján óhajtván értékesíteni, tisztelettel alulírottak azon eszmétől vezérelve, hogy a közjólét szemmeltartása mellett a jelzett gyógyviz hasznosítása czélszerűen csakis úgy történhetik, ha az ujvidéki vásártéren egy minden igénynek megfelelő modern gyógyfürdőtelep létesül, ajánlatot adtunk be Ujvidék sz. kir. város tanácsához, kijelentve, hogy egy általunk 200.000 korona alaptökével létesítendő társaság részére óhajtjuk a jelzett víz hasznosítását bérbe venni.

Ujvidék sz. kir. város törvényhatóságának 1904. évi október hó 6-án tartott közgyűlése e kérvényünkkel foglalkozván 167/ki. sz. határozatával kimondta, hogy az általunk létesítendő társaságnak a jelzett víz hasznosítását hajlandó bérbe adni, s a részletes szerződési feltételek megállapításával a városi tanácsot bizta meg.

Ajánlatunkban előadtuk, hogy a kút és a körülötte lévő kb. 26 holdnyi területű szántóföldet 40 évre óhajtjuk bérbe venni, s hogy azon parkot és gyógyfürdőtelepet (kád és gőzfürdőt, hideg vizgyógyintézetet, úszodát, vendéglőt stb. valamint a szükséges gazdasági épületeket) akarunk létesíteni, s hogy ezért a városnak a szükséges leírások és befektetések után fennmaradó tiszta haszonnak felét engedjük át, mely a részvénytőkének 5½%-al történt megkamatozása után még netán fennmarad.

Ellenben ígéretét birjuk a városnak, hogy létesítendő intézményünket minden tőle telhető módon elő fogja segíteni, így például hajlandó a park létesítéséhez szükséges fáknak egy részét a városi faiskolából ingyen átadni s a gyógyfürdő jelzés elnyerésében bennünket elkölcsi erejének egész súlyával támogatni.

A 40 év lejártával a fürdőtelep a város tulajdonába menne át minden viszonzolgáltatás nélkül, a miért is kikötöttük, hogy a kidolgozandó törlesztési terv szerint a 200.000 korona tőke törlesztésére illetve összegyűjtésére szükséges százalék évente a nyers jövedelemből mindenek előtt levonassék, úgy, hogy a 40-ik évben a részvényesek befektetett tőkéjüket a felszaporodott tartalékalappal együtt, vissza fogják kapni.

Az itt előadottak alapján tehát részvénytársaságot alapítunk:

Ártézi gyógyfürdő részvénytársaság Ujvidéken

törvényszékileg bejegyzendő czég alatt, melynek czélja a fent előadott tervezet alapján városunk jelenlegi vásárterén lévő ártézi kutját s a körülötte levő kb. 26 kat. hold. földet bérbe venni, azon a fenti feltételek figyelembe vétele mellett parkot s gyógyfürdőt létesíteni s üzembe tartani.

A vállalat tartamát 40 évben s alaptökéjét 200.000 koronában állapítjuk meg, mely 2000 darab egyenként 100 korona névértékű s névre szóló részvényből állana.

Részvényeket lehet jegyezni: az Ujvidéki Takarékpénztár és a Központi Hitelintézet Részvénytársaság pénztárainál Ujvidéken, mely alkalommal minden egyes részvény után 10 korona készpénzben fizetendő be. További 20 korona fizetendő részvényenként ugyanott 1905. évi február hó 15-ig, míg a hátralék 7 egymás után következő havi egyenlő részletben lesz törlesztendő.

A részvényaláírás zárhatárideje 1905. január hó 15-ike.

Alulírott alapítók fenntartják azon törvényileg is biztosított jogukat, hogy az első igazgatóságot 3 év tartamára kinevezzék.

Felhívjuk tehát a nagyérdemű közönséget, hogy vállalatunkban résztvevén, részvényeket jegyezni méltóztassék, mert csakis így jöhet létre ezen közhasznú, városunk fejlődésére s idegenforgalmára nézve egyaránt nagyfontossággal bíró intézmény, mely egyébként legjobb meggyőződésünk szerint nemcsak dús közvetlen, hanem még közvetett hasznot is ígér városunk polgárainak.

Kelt Ujvidéken, 1904. december hó 20-án.

Dr. Adamovich István s. k.
ügyvéd.

Brunner Ede s. k.
gőzmalom-tulajdonos.

Czeipek József István s. k.
az ujvidéki takarékpénztár
igazg. elnöke.

Dr. Deák Imre s. k.
kir. tvszéki orvos.

Frank Lipót s. k.
építési-vállalkozó.

Georgijevits János s. k.
kereskedő.

Jerkovics János s. k.
kereskedő és földbirtokos.

Dr. Kassovitz Ármin s. k.
orvos.

Dr. Kohn Károly s. k.
ügyvéd.

Dr. Löwy Sámuel s. k.
orvos.

Stefánovits Ly. Vlad. s. k.
kereskedő.

Schwarz Lipót s. k.
kereskedő.

Szlávy János s. k.
kir. közjegyző.

Teubner János s. k.
kereskedő.

Dr. Trifkovics György s. k.
kórházi orvos.

Winkle István s. k.
sörgyáros.